

VI SKABER ET RUM FOR FORSTÅELSE

[Rummelighed] Grænseoverskridende seksualitet kan nemt komme til at fylde i hverdagen for beboere og personale på afdelingen Lindevej i Otterup. Derfor arbejder personalet med at skabe et miljø, hvor der bliver talt åbent om lyst og drift – for netop at give plads til alt det andet. Seksualiteten er en del af det pædagogiske arbejde.

Anders G. Christensen er pædagog og afdelingsleder på Lindevej.

John Schmidt er pædagog på Lindevej og på vej til at blive seksualvejleder.

Den offentlige moral gælder også på Lindevej i Otterup. Det slår afdelingsleder Anders G. Christensen fast flere gange under interviewet, og det kan være nødvendigt, når grænserne ellers kan skride. Og det kan de let, når seksualiteten handler om at trække i børnetøj af nylon, gå med ble, eller hvor tanker om sex og udløsning myldrer i hovedet dagen lang.

En beboer med lyst til at gå med ble vil gerne fortælle andre om det. Deres reaktion er netop en del af den seksuelle nydelse. Det er ikke ulovligt eller krænkende i sig selv at have en anderledes seksualitet, men det er en udfordring for personalet at håndtere beboeren, fortæller Anders G. Christensen.

- Vi skal ikke en hindre en beboer i at have en seksualitet, alene fordi den er 'besynderlig'. Man skal have lov til at have sin seksualitet, men skal lære at udleve den uden at krænke andre. Og det kan være en stor opgave, når seksualiteten netop går ud på at se andres reaktion, når beboeren viser sig i ble eller fortæller, at han har den på. I dette tilfælde er der en aftale om, at det

er bestemte personer, som beboeren må tale med om det. Det er en balancegang mellem at anerkende, at det er i orden at have den lyst og så forhindre ham i udleve den, så andre bliver trukket ind i det, fortæller Anders G. Christensen.

Omsorg og støtte

Oprindelig var Lindevej ment som et udsøsningsstilbud, men er i dag en boform for otte personer. De syv bor i parcelhuset med to etager, og i haven er der indrettet en pavillon til en ung mand med en særlig svær problematik.

Beboerne har forskelligt funktionsniveau. Alle har brug for hjælp til at klare dagligdagen, til deres økonomi og praktiske gøremål. Struktur på hverdagen og hjælp og omsorg er nøgleordene for den pædagogiske indsats. Og hertil kommer regulering af deres særlige adfærd. For eksempel seksualiteten.

- Vi har nogle beboere med krænkelse-adfærd. De har krænket andre seksuelt og har dom for det. For nogle har det ikke være intentionen at krænke, men sammentræf har gjort, at de kom til det, fortæller Anders G. Christensen.

Det kan skubbe til medarbejdernes personlige grænser, og det er man bevidst om på Lindevej.

- Samfundets opfattelse af moral og etik spiller ind her. Og forbrydelser mod børn er måske det værste, vi i vores samfund kan forestille os. Derfor er vi også bevidste om, hvordan vi arbejder med sådan en person, siger Anders G. Christensen.

- Vi skal se på det hele menneske og ikke alene på den gerning, han har begået. Vi er formentlig de eneste mennesker, som ikke fordømmer den pågældende, men rummer ham og hans problemstillinger på en ordentlig måde.

Skal tackle splitting

Personalet på Lindevej skal konstant være opmærksomme på de seksuelle spændinger, der kan være mellem beboerne og mellem beboere og personale.

- Det er jo specielt at blive konfronteret med en seksualitet, som indbefatter stramt børnetøj eller det at gå med ble. Vi forventer ikke at blive mødt af det i det offentlige rum, og man skal heller ikke påduttet det her. Den hører til

i privatsfæren, og den findes også på et botilbud. Det er inde på det private værelse og ikke i opholdsstuen, siger Anders G. Christensen.

Det er også et velkendt fænomen, at nyt personale og vikarer skal 'prøves af', når de kommer i huset.

- Splitting er velkendt, og beboerne er lynhurtige til at fange, hvis der er usikkerhed eller uenighed i personalegruppen om, hvordan en situation skal håndteres. Derfor bruger vi også meget tid på at tale om hændelser, og hvordan vi reagerer på dem.

For at holde fast i det sunde psykiske og fysiske arbejdsmiljø er grænsesætning et fast punkt på dagsordenen, når personalet på Lindevej holder møder.

- Vi italesætter det for også at sikre, at ingen i personalegruppen går alene med nogle oplevelser. Vi skriver også hændelser ned, så de bliver til fælles viden. Det kan være oplevelser med en beboer, som har været grænseoverskridende i handling eller tale. Det bliver vendt her, siger Anders G. Christensen. Er det nødvendigt – og det er en afgørelse, som afdelingslederen eller kollegerne træffer – har medarbejderne adgang til psykologsamtaler. Med andre ord er medarbejdernes trivsel i fokus. Ellers kan vi heller ikke være gode pædagoger, understreger Anders G. Christensen.

Seksualevejledere in spe

Pædagog John Schmidt har en særlig rolle i forhold til at sætte seksualitet på dagsordenen. Sammen med en kvindelig kollega er han i færd med at uddanne sig til seksualvejleder.

- Selv om en beboer har begået en seksualforbrydelse, har han stadig krav på at have sin seksualitet. Det hverken kan eller skal vi forhindre eller behandle væk, fortæller John Schmidt.

- Beboeren er jo mere end kun kriminel. Vi skal finde frem til de kvaliteter, han også rummer og støtte ham i at udvikle sig. Og det er for eksempel en kvalitet at være en god kæreste.

En af John Schmidts første aktiviteter som kommende seksualvejleder er at arrangere kærestekurser, hvor de udviklingshæmmede får hjælp til at sætte ord på det at have en kæreste. Det handler ikke bare om sex, men også om følelser.

- Viden og erfaring kommer jo ikke af sig selv, og mange af disse personer kommer fra kummerlige familieforhold uden nære og sunde relationer. Vi begynder helt forfra; når man er kærester, så holder man også i hånd og lytter til hinanden. Det er især godt for vores kvindelige beboere på Østruplund, at det bliver sagt højt. Det er ok at sige fra, hvis man ikke har lyst til at kysse og kæle, siger John Schmidt.

Et andet aspekt er at hjælpe beboeren til konkret at få afløb for sine lyster.

- Vi har en beboer, som er meget betaget af kvinder og gerne vil i kontakt med dem. Han besøger en gang om måneden en prostitueret, det er hvad økonomien rækker til, og det er en god løsning for ham. Vores bidrag er at hjælpe ham med at få aftalen i stand, og det fungerer faktisk upåklageligt.

Hovedparten af vores beboere har begrænsede intellektuelle ressourcer til rådighed til at overskue deres handlinger, derfor skal de have støtte til at forstå selv meget simple ting. Til gengæld er de meget motiverede for at få hjælp. Netop fordi de oplever, at de får noget positivt igen, siger John Schmidt.

[f:]

Der bor 8 beboere på Lindevej, som ligger i Otterup. Lindevej er en afdeling under Bo- og beskæftigelsestilbuddet Østruplund i Region Syddanmark.

Beboerne er alle sent udviklede/udviklingshæmmede, og flere af dem har psykiatriske lidelser oveni. En beboer har dom.

Lindevej er bemannet med 6 pædagoger, 1 pædagogstuderende og 3 sundhedshjælpere. I nattetimerne er der 1 vågen vagt.

John Schmidt er pædagog og har arbejdet på Østruplund i 7 år, heraf de 3 på Lindevej. Han færdiggør sin uddannelse som seksualvejleder i 2010.

Anders G. Christensen er pædagog og afdelingsleder på Lindevej. Han har desuden arbejdet på forskellige afdelinger på Østruplund i cirka 15 år. Hertil er han tilsynsførende for personer med dom, som bor i egne boliger.